

Svenska superhundraåringar

Jimmy Lindberg

ABSTRACT. Sveriges folkbokföringssystem är ett av de mest avancerade och omfattande i världen, med en historia som sträcker sig över flera århundraden. Detta system gör det möjligt att verifiera åldersanspråken på i princip alla inrikes födda invånare under de senaste tre århundradena, något som är av särskild vikt när man studerar våra allra äldsta.

I denna studie kunde 28 personer av nordisk härkomst verifieras ha uppnått en ålder av 110 år eller mer i Sverige fram till år 2022. Verifieringen gjordes genom att använda det svenska folkbokföringssystemet och offentligt tillgängliga släktforskningsresurser.

Korrespondens: Jimmy Lindberg, jimmylindberg93@hotmail.com

Inledning

Validering av påståenden om exceptionell livslängd är avgörande för vetenskaplig forskning, eftersom det möjliggör en mer exakt förståelse av demografiska trender och åldrandemönster [1]. Med fullständiga demografiska data kan forskare undersöka om det finns en fixerad maximal livslängd och om mortaliteten hos människan når en plåtå vid en viss ålder [2].

Fenomenet med extrem mänsklig livslängd har fångat människans intresse i årtusenden [3]. Dessa myter och legender om exceptionell livslängd togs förr ofta för vad de var utan att det fanns någon skepticism. I takt med att den vetenskapliga kunskapen om människans åldrande och livslängd ökade, blev det dock allt vanligare att betrakta påståenden om extrem ålder med skepsis, vilket fick den brittiske författaren William Thoms att föreslå en uppsättning kriterier som måste uppfyllas för att någon skulle anses ha uppnått exceptionellt lång livslängd [4]. Thoms kriterier inkluderade undersökning av register där den påstådda födelsen skulle ha ägt rum, att ha en potentiell födelseattest som bekräftas av andra register och att få familjeinformation från de sökande för att underbygga deras påstående. Skytthe och Jeune vidareutvecklade dessa kriterier 1995 genom att föreslå fyra olika nivåer av säkerhet för åldersvalidering [5]:

- D – Vetskap om datum och ålder vid dödsfall
- C – Födelseregistrering
- B – Uppgifter från andra samtida källor
- A – Fullständig familjerekonstruktion

Det är möjligt att de första hundraåringarna levde redan i forntida civilisationer, men de första individerna som uppfyller åtminstone kriterium C enligt Skytthe och Jeune, föddes sannolikt under 1500- och 1600-talen, då det blev allt vanligare att föra register över den allmänna befolkningen [5, 6]. Fanforum på internet som ägnar sig åt

Huvudbudskap

- Superhundraåringar är personer som levt längre än 110 år. Det finns en del skepsis kring om personer som påstår sig vara så gamla faktiskt är det.
- Sveriges folkbokföringssystem gör det möjligt att validera åldrarna på alla svenskfödda superhundraåringar sedan 1860. Dock saknas dokumentation för att kunna validera åldern på utomnordiskt födda individer.
- Sverige har hittills sett 28 validerade superhundraåringar, varav den äldsta blev 113 år.

exceptionell livslängd, har dokumenterat flera påstådda tidiga hundraåringar, till exempel Mary Elrington, som döptes i Haydon Bridge i Northumberland i England den 30 oktober 1654 och dog i Elizabethtown i New Jersey i USA den 20 januari 1764, vid en ålder av 109 år [7]. Även om en dopakt för Elrington identifierades 2016, har inga andra bevis som stöder hennes åldersanspråk hittills hittats, vilket resulterar i en valideringsnivå på i bästa fall C.

Den tidigaste hundraåringen som hittills har validerats är Eilif Philipsen från Norge [8]. Philipsen döptes i Kinsarvik i Norge den 21 juli 1682 och förekommer i flera norska register från ung ålder. Han registrerades slutligen som avliden i Kinsarvik den 20 juni 1785.

Äldre än hundraåringen är superhundraåringen, vilket är en person som har levt 110 år eller längre. Den tidigaste validerade superhundraåringen är Geert Adriaans Boomgaard från Nederländerna [9]. Boomgaard föddes i Groningen i Nederländerna den 21 september 1788

och dog i samma stad den 3 februari 1899. Hans anspråk styrks av ett anmärkningsvärt stort antal dokument som spänner över hela hans liv.

Hittills har över 3 000 superhundraåringar validerats av organisationer som specialiserat sig på validering av extrem livslängd, såsom International database of longevity (IDL), LongeviQuest (LQ) och European supercentenarian organisation (ESO). En del organisationer uppskattar att antalet levande superhundraåringar i världen är mellan 700 och 1 000 stycken, dock är antalet som är verifierbara betydligt lägre.

Exceptionell livslängd och folkbokföring i Sverige

Sverige har under flera århundraden haft en historia av individer som påstått sig ha uppnått exceptionell livslängd [10]. Befolkningsregistrering i Sverige blev lagstadgad 1686, vilket innebar att präster skulle registrera namnen på de personer som bodde i deras församlingar och registrera alla födselar och dödsfall som skedde [11, 12]. I svenska kyrkböcker från slutet av 1700-talet och fram till mitten av 1800-talet nämns flera personer som påstås ha blivit över 110 år gamla, men inga av dessa påståenden kan styrkas med faktisk åldersvalidering, och ofta saknas information om var personerna föddes [10]. Ett sådant extremt påstående gjordes av Anders Mattsson, som dog i Barsebäck den 7 september 1730, enligt uppgift 663 år gammal. En tidig hundraåring verifierbar på B-nivå var Kerstin Johansdotter från Trehörna som föddes den 5 maj 1716 och dog den 17 augusti 1816.

Som nämnts innehöll de tidiga svenska kyrkböckerna ofta felaktiga åldersuppgifter, vilket också påverkade den tidiga befolkningsstatistiken. År 1749 infördes det svenska Tabellverket, vilket innebar att alla församlingspräster i Sverige var skyldiga att använda församlingsregister för att sammanställa befolkningen vart tredje år [13]. År 1858 inrättades Statistiska centralbyrån

(SCB), som ersatte Tabellkommissionen [14]. Enligt Lundström [12] kan uppgifter som förts in i kyrkböckerna efter 1860, då SCB införde en striktare kontroll av all befolkningsstatistik, anses vara i stort sett korrekta. År 1947 infördes ett tiosiffrigt personnummer för att identifiera varje svensk medborgare [15]. Kyrkböckerna förblev dock den primära källan till befolkningsdata fram till 1991, då Skatteverket tog över denna roll i och med införandet av folkbokföringslagen [16].

Riksarkivet har i dag en stor samling dokument från församlingarna i Sverige, vissa från tidigt 1600-tal. Dessa register är oftast digitaliserade och tillgängliga för allmänheten, vilket gör det möjligt för släktforskare och forskare att bedriva både forskning och rekonstruktion av släkträd många generationer bakåt. Olika släktforskargrupper sammanställer dessutom data och ger ut olika databaser som är tillgängliga för personer som släktforskar.

Skytthe m fl identifierade tolv svenska superhundraåringar som hade levt fram till 2008, med en verifieringsnivå på C-nivå för alla utom en danskfödd kvinna [13].

Syfte

Syftet med denna artikel är att göra en analys av den senaste utvecklingen när det gäller studiet av superhundraåringar i Sverige. Målet är att bygga vidare på de resultat som presenterades i studien av Skytthe m fl från 2010 och att utvärdera om det går att uppnå en högre nivå av verifiering av svenska påståenden om exceptionell livslängd.

Metod

Jag identifierade svenska påståenden om exceptionell livslängd genom att söka i *Svensk dödbok 8* (1830–2020) och kontakta Skatteverket för att identifiera individer som registrerats som att ha levt längre än 110 år. Jag erhöll information som namn, senaste bostadsort, datum och plats för fö-

delse och död, kön, civilstånd och personnummer från *Svensk dödbok 8*. Alla åldersanspråk spårades i omvänd ordning, med början från den senast tillgängliga dokumentationen till den tidigaste, när det var möjligt. Jag undersökte de svenska mantalslängderna (information om befolkningen i varje församling från varje decennium) från 1991, 1982, 1971, 1961 och 1951, för att erhålla dokumentation rörande mitten och slutet av livet.

Dokumentation från ung ålder och medelålder inhämtade jag via Riksarkivet, som förvaltar det svenska kyrkoarkivet, vilket inkluderar församlingsböcker, husförhörslängder, vigsel-, konfirmerations- och dopregister samt andra dokument. I vissa fall sökte jag i kyrkböckerna i kronologisk ordning med start från dopregistret. För personer födda utanför Sverige konsulterade jag motsvarande nationella arkiv. När så var möjligt gjorde jag en rekonstruktion av släktträdet genom att identifiera föräldrarnas och syskonens livslängd för att utesluta identitetsstöld.

Resultat

Det fanns 33 påståenden om åldrar över 110 år efter 1860 i *Svensk dödbok 8*. Ytterligare fyra personer som levde när den senaste upplagan av *Svensk dödbok 8* publicerades, men som hade avlidit innan denna artikel färdigställdes har noterats av Skatteverket, totalt 35 kvinnor och två män. Av dessa 37 personer var 26 av svensk härkomst, fyra var från Turkiet, två var från Irak, och det fanns en vardera från Iran, Afghanistan, Norge, Danmark, samt från ett okänt land (tabell 1).

Undersökningen av de utomnordiskt födda personernas påståenden visade att de alla emigrerat till Sverige efter sin påstådda 70-årsdag. Fyra av dem uppgavs i dödboken fortfarande vara gifta vid dödsfallet, medan en femte blev änka vid den påstådda åldern 109 år. Jag kunde inte identifiera någon dokumentation rörande deras födelse eller tidiga liv från deras respektive hemländer.

Det gick att fastställa en tydlig linje av dokumentation från tidpunkten för dödsfallet till tidpunkten för födelsen för alla superhundraåringar födda i Norden. Varje individ fanns i alla sina respektive mantalslängder samt i en eller flera församlings- eller husförhörslängder. Alla 28 stod med i sin respektive kyrkas födelsebok. Alla utom två (Maria Larsson och Carl Mattsson) gick att validera som födda på sina påstådda födelsedatum. De två hade födelseanteckningar som indikerade att de var en dag äldre, respektive två dagar yngre.

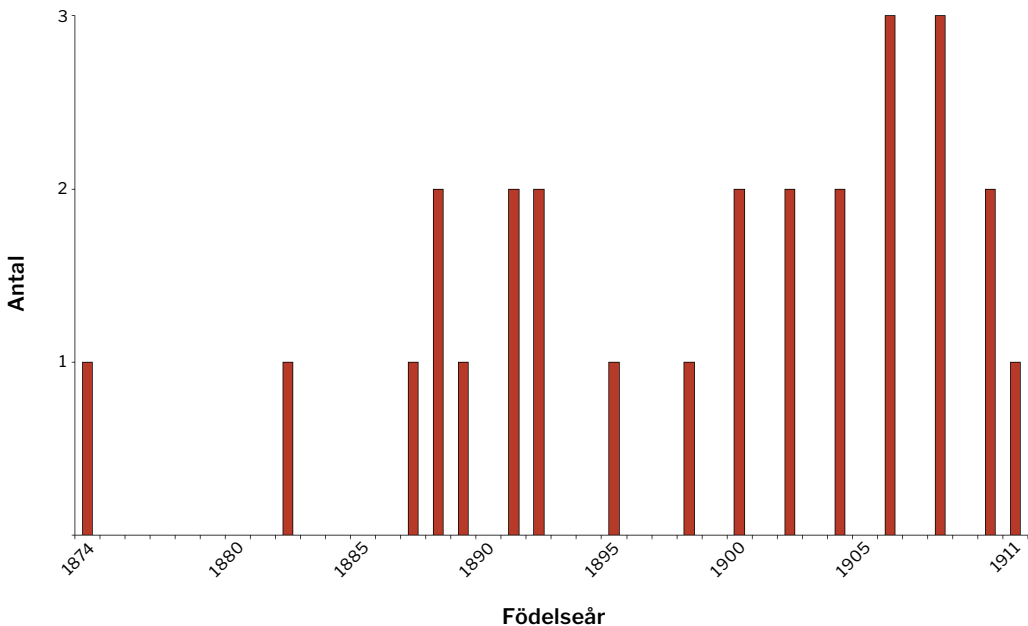
Det kan noteras att det blivit vanligare med superhundraåringar i Sverige över tid (figur 1), men att det fortfarande är ett ovanligt fenomen, med enbart ett fåtal per år, eller ingen alls en del år, som uppnår en ålder av 110 år.

Exempel – validering av Kerstin Teresia Lindahl (1888–1999)

Kerstin Teresia Lindahl avled i Norrahammar i Jönköpings län den 2 mars 1999 enligt *Sveriges dödbok 8*. I boken noterades hon ha blivit född i Västra Torsås i Kronobergs län den 10 juni 1888, och att ha blivit änka den 10 oktober 1952. I mantalslängderna från 1951–1991 noteras att hon var bosatt i trakten av Barnarp i Norrahammar i Jönköpings län. Församlingsböcker från 1918–1942 (ss. 598 och 822) noterar att Lindahl var bosatt i Barnarp i Jönköpings län med sin make Johan Magnus Helgot Lindahl (f. 5 maj 1877), gift 28 september 1918, och sin son Sven Erik Ingemar Lindahl (f. 29 juni 1922). Det är noterat att de flyttade till Barnarp från Västra Torsås den 10 januari 1918. Dopakten för Lindahls son Sven, daterad den 5 augusti 1922, noterar att han föddes den 29 juni 1922, och nämner hans föräldrars fullständiga namn, födelsedatum och vigseldatum. En anteckning i vigselboken från Västra Torsås, daterad 28 september 1918, noterar att Kerstin Teresia Svensson, bosatt i församlingen (s. 556), gifte sig med Johan Magnus Helgot Lindahl.

TABELL 1. Svenska superhundraåringar fram till 10 april 2022. Män anges med en asterisk. Valideringsnivåer enligt Skyttthe och Jeune (1995). Nivå D anses vara icke-validerad.

Namn	Födelsedatum	Dödsdatum	Ålder, år (dagar)	Nivå
Wilhelmine Sande	24 oktober 1874 (NO)	21 januari 1986	111 (89)	A
Hulda Johansson	24 februari 1882	9 juni 1994	112 (105)	A
Ellen Johansson	23 januari 1887	6 juli 1997	110 (164)	A
Katso Baghdo	2 februari 1888 (TR)	14 september 1998	110 (225)	D
Teresia Lindahl	10 juni 1888	24 juni 1998	110 (14)	A
Hilda Grahn	10 juni 1888	2 mars 1999	110 (265)	A
Razieh Siri Khabi Asl	3 augusti 1888 (IR)	11 januari 2000	111 (162)	D
Elsa Moberg	30 juni 1889	27 november 2001	112 (143)	A
Hanna Eriksson	26 februari 1891	26 juni 2001	110 (120)	A
Jenny Karlsson	17 oktober 1891	13 juli 2002	110 (269)	A
Johanne Svensson	24 januari 1892 (DK)	29 maj 2003	111 (125)	A
Anders Engberg*	1 juli 1892	6 november 2003	111 (128)	A
Khanem Yousef	1 januari 1895 (Okänd)	14 januari 2005	110 (13)	D
Astrid Zachrison	15 maj 1895	15 maj 2008	113 (0)	A
Fatemeh Ofoghikouhi	26 juni 1895 (IQ)	24 juli 2007	112 (28)	D
Hulda Karlsson	2 februari 1898	22 april 2008	110 (80)	A
Maria Eriksson	27 mars 1900	10 januari 2011	110 (289)	A
Elin Karlsson	21 april 1900	27 september 2010	110 (159)	A
Jwani Yaukhan	1 juli 1900 (IQ)	17 juli 2015	115 (16)	D
Rut Engström	23 september 1902	2 december 2013	111 (70)	A
Lydia Åslund	14 november 1902	19 november 2012	110 (5)	A
Karin Larsson	17 maj 1904	24 maj 2014	110 (7)	A
Chmouna Abdulmasih	15 juni 1904 (TR)	19 februari 2015	110 (250)	D
Gulli Bergendahl	10 december 1904	3 februari 2015	110 (55)	A
Kidso Sahin	10 augusti 1905 (TR)	13 augusti 2018	113 (3)	D
Nanny Halvardsson	2 juli 1906	26 maj 2017	110 (328)	A
Märta Mattsson	20 september 1906	18 februari 2017	110 (151)	A
Alice Östlund	8 december 1906	28 mars 2018	111 (110)	A
Hazna Aksoy	1 februari 1908 (TR)	5 mars 2020	112 (33)	D
Carl Mattsson*	9 mars 1908	24 juli 2019	111 (137)	A
Hertha Åkerlind	28 april 1908	10 juli 2018	110 (73)	A
Elvira Larsson	27 juli 1908	16 januari 2019	110 (173)	A
Flarid Lagerlund	8 februari 1910	9 april 2022	112 (60)	A
Signe Lundqvist	9 februari 1910	23 september 2020	110 (227)	A
Bibikhal Uzbek	9 november 1910 (AF)	26 december 2021	111 (47)	D
Hulda Källberg	16 januari 1911	18 november 2021	110 (306)	A
Ingrid Svensson	23 februari 1912	2 mars 2022	110 (7)	A

FIGUR 1. Antalet personer i Sverige per födelsekohort som uppnådde sin 110-årsdag fram till år 2022.

På sida 556 i husförhörslängden återfinns Kerstin Teresia, född i Västra Torsås den 10 juni 1888, boende tillsammans med sina föräldrar Sven Nilsson (f. 27 maj 1850) och Emma Maria Magnusson (f. 12 mars 1859) och sju yngre syskon i Stahult i Västra Torsås. Hennes namn är överstruket och det är antecknat att hon gifte sig 1918 och flyttade till Barnarp den 10 januari 1918. I den föregående husförhörslängden (s. 491) finns ytterligare två äldre syskon och ett yngre syskon antecknade som avlidna 1902. I konfirmationsboken noteras att Kerstin Teresia Svendsdotter, född den 10 juni 1888, och dotter till Sven Nilsson (s. 491), konfirmerades den 25 april 1903. Det föregående dokumentet är en husförhörslängd. Kerstin Teresia är registrerad med sin familj på sidorna 129–130. I husförhörslängden dessförinnan finns Kerstin Teresia och hennes familj på sidorna 596–597. Slutligen noteras i dopboken från Västra Torsås

att den 25 juni 1888 döptes Kerstin Teresia, född 10 juni 1888. Hennes föräldrar är Sven Nilsson och Emma Maria Magnusdotter, bosatta i Stahult (s. 596). Jag utförde en liknande efterforskning på Lindahls syskon och på de andra personerna med påstådd exceptionell livslängd (tabell 2).

Diskussion

Resultaten visar att valideringen av exceptionell livslängd på A-nivå var möjlig för alla nordiskt födda superhundraåringar, vilket är en uppdatering av resultaten erhållna av Skytthe m fl [13]. För de icke-skandinaviska påståendena råder det fortfarande osäkerheter, även om det finns vissa tydliga frågetecken kring hur rimliga en del av dem är.

Som jag nämnt har Sverige ett exceptionellt registersystem, som gör det möjligt att utföra

TABELL 2. Familjerekonstruktion för Kerstin Teresia Lindahl (10.6.1888–2.3.1999).**Föräldrar**

NILSSON, Sven (27.5.1850–2.3.1943)

MAGNUSSON, Emma Maria (12.3.1859–14.8.1951)

Giffta 18 maj 1878

Syskon

SWERUP SVENSSON, Salomon (17.12.1878–22.6.1946)

SVENSSON, Nils Julius (26.9.1881–12.3.1970)

SVENSSON, Gerda Sofia (28.1.1883–10.1.1920)

SVENSSON, Kristina Judit (30.9.1885–22.10.1959)

SVENSSON, Hulda Idalia (27.2.1891–19.2.1929)

SVENSSON, Johan Magni Uno (9.6.1893–28.3.1979)

SVENSSON, Astrid Ingeborg (6.11.1895–8.9.1981)

MAGNUSSON, Gulli Elvira (6.5.1898–19.10.1981)

SVENSSON, Karl Artur (27.3.1901–8.5.1902)

SVENSSON, Karl Viking (25.8.1903–12.6.1992)

Make

LINDAHL, Johan Magnus Helgot (5.5.1877–10.10.1952)

Gift 28 september 1918

Barn

LINDAHL, Sven Erik Ingemar (29.6.1922–24.10.2020)

släktforskning på nästan varje person som fötts i Sverige under de senaste tre århundradena. Således har jag i denna studie kunnat verifiera alla superhundraåringar som föddes i de nordiska länderna och dog i Sverige före den 10 april 2022. Det kan noteras att den genomsnittliga årliga incidensen för en person som fyller 110 år har ökat något under det senaste decenniet.

Med hjälp av uppgifter från scb om levande födda som registrerats i Sverige varje år från födelsen av den första svenskfödda superhundraåringen som ingick i studien och fram till 1911 (den sista utdöda kohorten vid tidpunkten för skrivandet av denna artikel, det vill säga att det

fanns tre levande superhundraåringar som inte inkluderades), kan vi räkna ut att i genomsnitt ett av 162 600 levande födda barn uppnådde en ålder av 110 år i Sverige [17].

Studiet av exceptionell livslängd är ett område som har stött på svårigheter på grund av bristen på omfattande och tillförlitliga data. Detta beror på det faktum att få länder har väletablerade system för registrering av hela befolkningen, som går tillbaka till 1700-talet. De nordiska länderna är tämligen unika i detta avseende. Dessa register är en källa till demografiska data som kan användas för att studera hela befolkningen. Med tanke på att superhundraåringar är ett relativt nytt

fenomen bör det kunna vara möjligt att använda dessa system för att upptäcka och verifiera alla nordiskt födda superhundraåringar på högsta nivå enligt Skytthe och Jeunes kriterier.

Etiska överväganden

I enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR) utfördes ingen forskning på, eller hantering av, känslig information rörande levande personer när denna artikel skrevs.

Tack och erkännanden

Jag vill tacka Karin Modig, Andrew Holmes och Marco Wikkerink för deras kommentarer och synpunkter på ett utkast av detta dokument.

Swedish supercentenarians

Abstract. Sweden's population registration system is among the most advanced and comprehensive in the world, with a history spanning several centuries. This system facilitates verification of age claims of all native-born inhabitants during the past three centuries, something that is of importance when studying the oldest old.

In this study, I could verify 28 persons of Nordic descent that reached the age of 110 years in Sweden until the year of 2022. Verification was achieved by utilizing the Swedish population registration system and publicly available genealogy resources.

Referenser

- Poulain M. *On the age validation of supercentenarians*. I: Maier H, Gampe J, Jeune B, Robine JM, Vaupel JW, redaktörer. *Supercentenarians*. Springer; 2010. s. 3-30.
- Modig K, Andersson J, Vaupel J, Rau R, Ahlbom A. *How long do centenarians survive? Life expectancy and maximum lifespan*. *Journal of internal medicine*. 2017;282(2): 156-63. <https://doi.org/10.1111/joim.12627>
- Young RD, Desjardins B, McLaughlin K, Poulain M, Perls TT. *Typologies of extreme longevity myths*. *Current gerontology and geriatrics research*. 2010;423087. <http://dx.doi.org/10.1155/2010/423087>
- Thoms WJ. *Human longevity. Its facts and its fictions*. John Murray; 1876.
- Skytthe A, Jeune B. *Danish centenarians after 1800*. I: Jeune B, Vaupel JW, redaktörer. *Odense monographs on population aging 2: Exceptional longevity. From prehistory to the present*. Odense university press; 1995.
- Jeune B, Skytthe A. *Centenarians in Denmark in the past and the present*. *Population: An English selection*. 2001;13(1):75-93. <https://www.jstor.org/stable/3030260>
- Hatfield EF. *History of Elizabeth, New Jersey: including the early history of Union County*. Carlton and Lanan; 1868.
- Kjærgaard T. *Eilif Philipson – the first centenarian in Europe?* *Gerontologi og samfund*. 1995;11(1):4-5.
- Chambre D, Jeune B, Poulain M. *Geert Adriaans Boomgaard, the first supercentenarian in history?* I: Maier H, Jeune B, Vaupel JW, redaktörer. *Exceptional lifespans. Demographic research monographs*. Springer; 2021. s. 211-32.
- Nordahl B. *Hög ålder, långvarigt äktenskap etc*. *Släkt och bygd*. 2001;1(2).
- Wannerdt A. *Den svenska folkbokföringens historia under tre sekler* [internet, artikelserie tidigare publicerad i RSV Info 1979-82]. Skatteverket [citerad 2023-12-07]. Hämtad från: <https://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/attvarafolkbokford/folkbokforingens-historia/densvenskafolkbokforingenshistoriaundertre-sekler.4.18e1b10334ebe8bc80004141.html>
- Lundström H. *Record longevity in Swedish cohorts born since 1700*. I: Jeune B, Vaupel JW, redaktörer. *Odense monographs on population aging 2: Exceptional longevity. From prehistory to the present*. Odense university press; 1995.
- Skytthe A, Hervonen A, Ruisdael C, Jeune B. *Supercentenarians in the Nordic countries*. I: Maier H, Gampe J, Jeune B, Robine JM, Vaupel JW, redaktörer. *Supercentenarians. Demographic research monographs 07*. Springer; 2010. s. 203-16. <https://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-11520-2>
- Jorner U. *Summa summarum: SCB:s första 150 år*. Statistiska centralbyrån; 2008.
- Statistiska centralbyrån. *Befolknings- och välfärdsstatistik 2016:1, Personnummer* [internet]. Statistiska centralbyrån; 2016. [citerad 2023-12-07] Hämtad från: <https://www.scb.se/contentassets/8d9d985ca9c->

84c6e8d879cc89a8ae479/ov9999_2016a01_br_be96br1601.pdf

16. *Folkbokföringslag (SFS 1991:481)*. Finansdepartementet.
17. Statistiska centralbyrån. *Befolkningsutvecklingen i riket efter kön. År 1749–2021* [internet]. Statistiska centralbyrån; 2022 [citerad 2023-12-07]. Hämtad från: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BE__BE0101__BE0101G/BefUtv-Kon1749/